

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2012-2013

29 MAI 2013

Projet de loi portant assentiment au Protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	18
Protocole modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000	19
Avant-projet de loi	22
Avis du Conseil d'État	23

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2012-2013

29 MEI 2013

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	18
Protocol tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000	19
Voorontwerp van wet	22
Advies van de Raad van State	23

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le gouvernement soumet aujourd'hui à votre assentiment le Protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009 (ci-après «le Protocole»), modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000.

Conformément à la déclaration de principe adoptée par la Conférence interministérielle «Politique étrangère» du 20 janvier 2011, il s'agit d'un traité à caractère mixte.

A. Contexte général dans lequel s'inscrit le Protocole

La Convention préventive de la double imposition signée le 23 mai 2000 avec l'Islande (ci-après «la Convention de 2000») a été revue à la demande du gouvernement belge.

Cette demande faisait suite à la décision prise en 2009 par le gouvernement d'étendre le champ d'application de l'assistance administrative internationale aux renseignements bancaires et s'inscrit dans un processus mondial de renforcement de la coopération internationale en matière fiscale.

1. Point de départ: la lutte contre les «paradis fiscaux» et les pratiques fiscales dommageables

Le point de départ de ce processus se situe en 1996, lorsque les pays membres de l'Organisation pour la coopération et le développement économiques (OCDE) ont constaté qu'il était nécessaire de contrôler les conséquences fiscales de la libéralisation progressive des échanges et des investissements internationaux. En effet, si le développement de la mobilité des capitaux a été un incontestable facteur de croissance économique, il a également mis en concurrence les systèmes fiscaux des différents États. Cette concurrence a conduit à une surenchère dans l'adoption d'incitants et à l'essor des paradis fiscaux.

Cette situation a engendré des distorsions au niveau des décisions d'investissement qui sont préjudiciables, d'une manière générale, aux budgets de la plupart des pays. L'OCDE a, dès lors, été chargée par ses pays membres de mettre au point des mesures pour lutter contre ces distorsions.

MEMORIE VAN TOELICHTING

De regering onderwerpt heden aan uw instemming het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009 (hierna «het Protocol» genoemd), tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000.

Overeenkomstig de principebeslissing die werd genomen door de Interministeriële Conferentie «Buitenlands Beleid» van 20 januari 2011 gaat het om een verdrag met een gemengd karakter.

A. Algemene context waarin het Protocol moet worden geplaatst

De Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting, die op 23 mei 2000 met IJsland werd ondertekend (hierna «de Overeenkomst van 2000» genoemd), werd op verzoek van de Belgische regering herzien.

Dat verzoek volgde op de beslissing van de regering in 2009 om de werkingssfeer van de internationale administratieve bijstand uit te breiden tot de bankgegevens en maakt deel uit van een wereldwijd proces ter versterking van de internationale samenwerking in belastingzaken.

1. Aanvangspunt: de strijd tegen de «belastingparadijzen» en de schadelijke belastingpraktijken

Het aanvangspunt van dit proces ligt in 1996, wanneer de lidstaten van de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO) vastgesteld hebben dat het nodig was om toezicht te houden op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. De voortschrijdende mobiliteit van kapitalen mag dan al een onbetwistbare rol gespeeld hebben in de economische groei, ze heeft ook de belastingstelsels van de verschillende Staten tegen elkaar uitgespeeld. Die concurrentie heeft geleid tot een opbod bij het invoeren van stimuleringsmaatregelen en tot de bloei van belastingparadijzen.

Deze toestand heeft geleid tot een verstoring van de evenwichten op het vlak van investeringsbeslissingen die in het algemeen schadelijk is voor de begroting van de meeste landen. De OESO werd er door zijn lidstaten dan ook mee belast om maatregelen uit te werken om die verstoring tegen te gaan.

Sur la base de ce mandat, l'OCDE a présenté en 1998 un rapport fixant les critères qui caractérisent les « paradis fiscaux » et les pratiques fiscales dommageables. Ce rapport recommandait l'adoption d'une série de mesures de nature unilatérale, bilatérale ou multilatérale afin de lutter, de façon coordonnée, contre ces régimes et ces pratiques. Au nombre de ces mesures figuraient notamment la levée des dispositions limitant l'accès des autorités fiscales aux informations détenues par les banques ainsi que l'usage plus intensif et plus efficace des procédures d'assistance administrative internationale.

Les premiers résultats concrets des travaux de l'OCDE concernaient les pays membres de l'OCDE. En 2000, le Comité des Affaires fiscales de l'OCDE (1) a, en effet, déclaré que tous les pays membres de l'OCDE devraient autoriser leurs administrations fiscales à accéder aux renseignements bancaires en vue d'échanger ceux-ci avec leurs partenaires conventionnels. D'autres recommandations ont également été faites aux pays membres, notamment l'interdiction des comptes bancaires anonymes ou l'obligation d'échanger des renseignements dans les cas où l'État requis n'a pas besoin des renseignements demandés pour l'application de sa propre législation fiscale. Les initiatives prises par les États membres (et par ceux ayant le statut d'observateurs) ont fait l'objet d'un examen détaillé dans deux rapports, l'un publié en 2003 et l'autre en 2007.

2. Ouverture du processus aux pays non membres de l'OCDE et focalisation sur l'échange de renseignements en matière fiscale

En 2000, les travaux menés au sein de l'OCDE se sont ouverts aux représentants de pays non membres de l'OCDE. Actuellement, plus de cent pays participent à ces travaux, lesquels sont concentrés sur l'échange de renseignements. Ces travaux se déroulent au sein du Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements (initialement baptisé Forum mondial sur la fiscalité). En 2002, ce Forum a mis au point un Modèle d'accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale. Le Forum encourage la conclusion d'accords conformes aux principes repris dans ce Modèle. Parmi ces principes, figure l'échange d'informations bancaires. Depuis 2006, un rapport annuel expose les progrès accomplis en la matière dans les pays concernés.

(1) Le Comité des Affaires fiscales de l'OCDE est un groupe de travail composé de hauts fonctionnaires représentant les administrations fiscales des trente-quatre pays membres (nombre de membres actuel).

Op grond van dat mandaat heeft de OESO in 1998 een rapport voorgelegd waarin de criteria worden vastgelegd die kenmerkend zijn voor « belastingparadijzen » en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bevatte aanbevelingen tot het invoeren van een reeks unilaterale, bilaterale of multilaterale maatregelen om die stelsels en die praktijken op gecoördineerde wijze te kunnen bestrijden. Bij die maatregelen hoorden met name ook het opheffen van de bepalingen die de toegang van de belastingautoriteiten tot bankgegevens beperkten en een intensievere en doeltreffender aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

De eerste concrete resultaten van de werkzaamheden van de OESO hadden betrekking op de lidstaten van de OESO. In 2000 heeft het Comité voor Fiscale Zaken van de OESO (1) immers verklaard dat alle OESO-lidstaten aan hun belastingadministraties toegang tot bankgegevens zouden moeten verlenen met het oog op de uitwisseling daarvan met hun verdragspartners. De lidstaten kregen ook nog andere aanbevelingen, meer bepaald het verbod op anonieme bankrekeningen of de verplichting om inlichtingen uit te wisselen in die gevallen waarin de aangezochte Staat de gevraagde inlichtingen niet nodig heeft voor de toepassing van zijn eigen belastingwetgeving. De initiatieven die door de lidstaten (en door de Staten die het statuut van waarnemende Staat hebben) werden genomen, werden onderworpen aan een gedetailleerd onderzoek waarover twee rapporten werden gepubliceerd, het ene in 2003 en het andere in 2007.

2. Opstarten van het proces in de landen die geen lid zijn van de OESO en de focus op de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden

In 2000 mochten vertegenwoordigers van landen die geen OESO-lidstaat waren deelnemen aan de werkzaamheden die binnen de OESO werden verricht. Momenteel nemen er meer dan honderd landen deel aan die werkzaamheden, die vooral gericht zijn op de uitwisseling van inlichtingen en die verricht worden binnen het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen (oorspronkelijk Mondiaal Forum inzake fiscaliteit genoemd). In 2002 heeft dit Forum een Modelverdrag uitgewerkt dat beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het Forum pleit voor het sluiten van overeenkomsten conform de beginselen die in dat Modelverdrag zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen. Sinds 2006 wordt in een jaarlijks rapport verslag uitgebracht over de vooruitgang die dienaangaande in de betrokken landen is gemaakt.

(1) Het Comité voor Fiscale Zaken van de OESO is een werkgroep die is samengesteld uit hoge ambtenaren van de belastingadministraties van de vierendertig lidstaten (huidig aantal leden).

Suite à ces travaux, un nouveau paragraphe 5 a également été introduit à l'article 26 (Échange de renseignements) du Modèle OCDE de convention fiscale concernant le revenu et la fortune de juillet 2005. Le nouveau paragraphe 5 ne permet plus à un État de refuser de communiquer des renseignements au seul motif que ceux-ci sont détenus par une banque. En 2005, la Belgique, le Luxembourg, l'Autriche et la Suisse avaient chacun émis une réserve sur ce nouveau paragraphe 5.

Les normes OCDE d'échange de renseignements ont emporté l'adhésion, en octobre 2008, du Comité d'experts de la coopération internationale en matière fiscale de l'Organisation des Nations unies (ONU), qui les a introduites dans le Modèle de convention concernant les doubles impositions entre pays développés et pays en développement. Elles sont, ainsi, devenues le standard au niveau mondial.

3. Adhésion de la Belgique au processus international

La Belgique a introduit une disposition analogue à l'article 26, paragraphe 5, du Modèle OCDE dans la Convention fiscale conclue avec les États-Unis le 27 novembre 2006. Ce faisant, pour la première fois, notre pays acceptait de satisfaire aux demandes de renseignements bancaires provenant d'un autre État.

Dans la foulée de cette Convention, la Belgique a fait savoir dès janvier 2007 dans les enceintes internationales (OCDE, Union européenne (UE) et ONU) qu'elle était disposée à négocier, au cas par cas, avec d'autres États une disposition conventionnelle similaire à celle conclue avec les États-Unis. Cette ouverture de la Belgique n'a été suivie d'aucune initiative de nos partenaires conventionnels. Par ailleurs, dans la version de 2008 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, la Belgique a maintenu sa réserve de principe mais a clairement indiqué qu'elle était prête à accepter, au cas par cas, une disposition relative à l'échange de renseignements bancaires.

En mars 2009, la Belgique s'est pleinement ralliée aux normes de transparence et d'échange de renseignements élaborées au sein de l'OCDE. Cette nouvelle avancée s'est concrétisée :

— par l'annonce, le 11 mars 2009, de la levée de la réserve que la Belgique avait formulée à l'égard de l'article 26, paragraphe 5, du Modèle OCDE;

— par la proposition faite par le ministre des Finances à ses homologues de l'UE et de l'OCDE

Als gevolg van die werkzaamheden werd tevens een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 (Uitwisseling van inlichtingen) van het OESO-modelverdrag tot vermijding van dubbele inkomsten- en vermogensbelasting van juli 2005. De nieuwe paragraaf 5 laat een Staat niet langer toe het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank. België, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland hadden in 2005 voorbehoud aangetekend bij die nieuwe paragraaf 5.

De OESO-normen inzake uitwisseling van inlichtingen hebben in oktober 2008 de goedkeuring gekregen van het Comité van Experts in Internationale Fiscale Samenwerking van de *United Nations Organisation* (UNO), dat ze heeft opgenomen in de Modelovereenkomst inzake dubbele belasting tussen ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden. Ze zijn aldus uitgedroefd tot de standaard op wereldvlak.

3. Aansluiting van België bij het internationaal proces

België heeft in het Dubbelbelastingverdrag dat op 27 november 2006 met de Verenigde Staten werd gesloten een bepaling opgenomen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5, van het OESO-Model. Door dit te doen aanvaardde ons land voor de eerste keer om te voldoen aan de uit een andere Staat afkomstige vraag naar bankgegevens.

Onmiddellijk na het sluiten van die Overeenkomst heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties (OESO, Europese Unie (EU) en UNO) laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere Staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijksoortig was aan die welke met de Verenigde Staten werd overeengekomen. Op deze aanzet van België is geen enkel initiatief van onze verdragspartners gevolgd. In de versie van 2008 van het OESO-Model van fiscale Overeenkomst heeft België overigens vastgehouden aan zijn principieel voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België heeft zich in maart 2009 volledig aangesloten bij de regels inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen die in de schoot van de OESO werden uitgewerkt. Deze nieuwe vooruitgang heeft als volgt vorm gekregen :

— door op 11 maart 2009 mede te delen dat België het voorbehoud introk dat het had aangetekend bij artikel 26, paragraaf 5, van het OESO-model;

— door het voorstel dat de minister van Financiën heeft gedaan aan zijn ambtgenoten van de EU en van

d'introduire cette disposition dans les conventions qui lient la Belgique à chacun des pays membres de l'OCDE et de l'UE;

— par la décision de passer à l'échange automatique de renseignements dans le cadre de la directive épargne dès le 1er janvier 2010 sans attendre la fin de la période transitoire (les intérêts payés en Belgique à partir du 1er janvier 2010 font l'objet, depuis 2011, d'un échange automatique de renseignements par la Belgique).

4. Accélération du processus international et établissement de listes « blanches », « grises » et « noires »

Le mouvement d'adhésion des États au standard international s'est accéléré à la suite de la réunion du G20 à Londres le 2 avril 2009. En raison du contexte de crise financière et économique, cette réunion s'est soldée par des prises de position particulièrement fortes. Le besoin de transparence et de coopération internationale en matière fiscale a été réaffirmé et les États réticents à adhérer au standard international ont été menacés de sanctions. Une série de contre-mesures ont été évoquées : exiger que les contribuables et les institutions financières fournissent davantage d'informations en ce qui concerne les transactions impliquant ces États « non coopératifs »; refuser toute déduction en ce qui concerne les versements effectués au profit de bénéficiaires résidant dans ces États, prélever des taxes sur ces versements, ...

Le même jour, l'OCDE a rendu public un document répartissant les quatre-vingt-quatre États participant à l'époque au Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en trois listes en fonction des progrès accomplis par chacun d'eux dans la mise en œuvre du standard international.

Une première liste « blanche » reprenait les États qui avaient déjà substantiellement mis en œuvre ce standard.

Une deuxième liste « grise » établissait une catégorie intermédiaire d'États qui, bien qu'ayant adhéré au standard international, n'avaient pas encore procédé à sa mise en œuvre dans une mesure jugée suffisante. Cette liste comportait deux subdivisions. Dans la première subdivision étaient classés les pays qui, au regard des critères du rapport de l'OCDE de 1998 mentionné au point 1 ci-avant, devaient être considérés comme des paradis fiscaux. La deuxième subdivision reprenait les « autres centres financiers »; c'est dans cette catégorie, créée pour les besoins de l'espèce, qu'avait été placée la Belgique. En effet, pour qu'un État puisse figurer dans la liste blanche, celui-ci devait avoir signé au moins douze accords prévoyant une

de l'OESO om die bepaling op te nemen in de overeenkomsten die België met elk van die lidstaten van de OESO en de EU heeft gesloten;

— door de beslissing om vanaf 1 januari 2010 binnen het kader van de spaarrichtlijn over te gaan tot het automatisch uitwisselen van inlichtingen, zonder het einde af te wachten van de overgangperiode (de interesten die vanaf 1 januari 2010 in België betaald worden, maken sinds 2011 deel uit van een automatische uitwisseling van inlichtingen door België).

4. Versnelling van het internationaal proces en opstellen van « witte », « grijze » en « zwarte » lijsten

De samenkomst van de G20 in Londen op 2 april 2009 heeft het proces waarbij de Staten zich aansloten bij de internationale standaard versneld. Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis werd die samenkomst afgesloten met het innemen van bijzonder krachtige standpunten. De nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken werd nog eens bevestigd en tegen de Staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij de internationale standaard werd met sancties gedreigd. Er werd een reeks tegenmaatregelen besproken : eisen dat de belastingplichtigen en de financiële instellingen nog meer inlichtingen verstrekken die betrekking hebben op transacties waarbij die « niet meewerkende » Staten betrokken zijn; elke vermindering weigeren voor betalingen aan begunstigden die in die Staten wonen; belastingen heffen van die betalingen, enz.

Dezelfde dag heeft de OESO een document gepubliceerd waarin de vierentachtig Staten die toen deel uitmaakten van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen over drie lijsten werden verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van de internationale standaard.

In een eerste « witte » lijst waren de Staten opgenomen waar die standaard reeds wezenlijk gebruikt wordt.

Een tweede « grijze » lijst bevatte een tussencategorie met Staten die zich weliswaar bij de internationale standaard hadden aangesloten maar deze nog niet hadden ingevoerd op een manier die als voldoende beoordeeld werd. Deze lijst was verdeeld in twee onderafdelingen. In de eerste onderafdeling vond men de landen die in het licht van het onder punt 1 hierboven vermelde OESO-rapport van 1998 als belastingparadijzen moesten beschouwd worden. De tweede onderafdeling bevatte de « andere financiële centra »; het is in die onderafdeling, die voor dergelijke gevallen in het leven werd geroepen, dat België werd ondergebracht. Opdat een Staat in de eerste lijst kon worden opgenomen moest deze immers ten

assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Or, début avril 2009, la Belgique ne pouvait se prévaloir que de la signature de la Convention avec les États-Unis.

La troisième liste « noire » regroupait les États ne s'étant pas encore engagés à appliquer le standard international. Cette liste est, désormais, vide en raison de l'adhésion généralisée au standard international.

5. Conclusion par la Belgique d'accords d'échange de renseignements

La Belgique, désireuse de quitter la deuxième liste, a alors intensifié les efforts entrepris depuis mars 2009 pour signer le plus rapidement possible des accords internationaux permettant l'échange de renseignements bancaires. Grâce à ces efforts, la Belgique a signé dans un délai très court douze accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Ce faisant, la Belgique est reprise, depuis le 17 juillet 2009, dans la liste « blanche » des États qui ont déjà substantiellement mis en œuvre le standard international.

Le gouvernement a poursuivi le processus de révision de ses conventions fiscales entamé en mars 2009 afin qu'au moins toutes les conventions conclues par la Belgique permettent à terme l'échange de renseignements bancaires.

6. Peer review

En septembre 2009, le Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements a décidé de mettre en place un dispositif permettant d'évaluer l'effectivité de la mise en œuvre du standard international par les États participants. Ce dispositif, appelé « examen par les pairs » (« *peer review* ») en raison du fait qu'il est piloté par des représentants d'États participant au Forum mondial qui procèdent à l'évaluation, prévoit, pour chaque État supervisé, deux phases d'examen.

La première phase consiste en l'analyse du cadre juridique et réglementaire mis en place par l'État considéré aux fins de l'échange de renseignements. En ce qui concerne la Belgique, cette première phase a eu lieu durant le second semestre 2010. Un rapport d'évaluation a été publié en avril 2011. Ce rapport était basé sur la situation en novembre 2010. Il constatait une lacune dans la législation interne belge concernant l'échange international d'informations bancaires et

minste twaalf overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de internationale standaard. Begin april 2009 kon België zich slechts beroepen op de ondertekening van de Overeenkomst met de Verenigde Staten.

De derde « zwarte » lijst omvatte de Staten die zich er nog niet toe verbonden hadden om de internationale standaard toe te passen. Die lijst is inmiddels leeg gezien de algemene aansluiting bij de internationale standaard.

5. Het sluiten van verdragen inzake de uitwisseling van inlichtingen door België

België, dat van de tweede lijst wenste te verdwijnen, heeft dan de inspanningen opgevoerd die sinds maart 2009 werden geleverd om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken. Dankzij die inspanningen heeft België op zeer korte tijd twaalf overeenkomsten ondertekend die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de internationale standaard. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de « witte » lijst met Staten waar de internationale standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

De regering is verder gegaan met het in maart 2009 aangevatte proces van herziening van de belastingverdragen opdat ten minste al de door België gesloten overeenkomsten op termijn de uitwisseling van bankgegevens mogelijk zullen maken.

6. Peer review

In september 2009 heeft het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen beslist om een systeem in te voeren waarmee kan worden geëvalueerd in welke mate de internationale normen daadwerkelijk door de deelnemende Staten worden toegepast. Dat systeem, « beoordeling door gelijken » genoemd (« *peer review* ») omdat het onderzoek geleid wordt, en de beoordeling gebeurt door vertegenwoordigers van Staten die deelnemen aan het Global Forum, voorziet voor elke gecontroleerde Staat in twee onderzoeksfases.

De eerste fase bestaat uit de analyse van het juridisch en reglementair kader dat door de betrokken Staat gecreëerd werd met het oog op het uitwisselen van inlichtingen. Voor België heeft die eerste fase plaatsgevonden in het tweede semester van 2010. Een evaluatieverslag werd in april 2011 gepubliceerd. Dat rapport was gebaseerd op de situatie in november 2010 en stelde een leemte vast in de Belgische interne wetgeving met het oog op de internationale uitwisseling

incitait la Belgique à terminer aussi rapidement que possible les procédures de ratification d'un nombre significatif d'accords déjà signés par la Belgique afin de satisfaire au standard international (1). Le gouvernement n'a pas voulu courir le risque de voir les procédures de ratification concernées ne pas être terminées à temps en raison de la qualification de traités mixtes des nouveaux instruments conventionnels. Il a donc introduit, par le biais de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses (*Moniteur belge* du 6 mai 2011), une modification de l'article 322 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui permet, à partir du 1er juillet 2011, d'échanger des informations bancaires avec plus de quatre-vingt pays partenaires sur la base du réseau existant de traités fiscaux. Sur l'insistance de la Belgique, un rapport complémentaire a été publié le 12 septembre 2011. Celui-ci conclut que le cadre juridique et réglementaire belge en la matière est suffisant (2). La deuxième phase de cet « examen par les pairs » a lieu durant le second semestre 2012 et porte sur la manière dont le cadre juridique et réglementaire mis en place par la Belgique fonctionne concrètement.

Les conséquences d'un examen non concluant n'ont pas encore été déterminées mais il est fort probable que de nouvelles listes d'États considérés comme non coopératifs seront dressées et que des sanctions telles que celles évoquées par le G20 en avril 2009 seront appliquées.

B. Contexte juridique européen

Les États membres de l'Union européenne ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 115 du Traité. Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière relativement limitée. Par ailleurs, aucun article équivalent ne figure dans l'Accord sur l'Espace Économique Européen, dont l'Islande est un des États contractants.

(1) Ce rapport peut être consulté sur le site Internet de l'OCDE : http://www.oecd.org/document/57/0,3746,fr_21571361_44315115_47572985_1_1_1_1,00.html.

(2) Ce rapport peut être consulté sur le site Internet de l'OCDE : <http://www.oecd.org/dataoecd/59/4/48635669.pdf>.

ling van bankinformatie en spoorde België aan om zo snel mogelijk de ratificatieprocedures af te ronden van een significant aantal akkoorden die reeds werden ondertekend door België om te voldoen aan de internationale standaard (1). De regering heeft het risico niet willen lopen dat de betrokken ratificatieprocedures ingevolge de kwalificatie van de nieuwe verdragsinstrumenten als gemengde verdragen niet tijdig afgerond zouden kunnen worden en heeft via de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 6 mei 2011) een wijziging van artikel 322 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 ingevoerd die toelaat vanaf 1 juli 2011 op grond van het bestaande netwerk van belastingverdragen met meer dan tachtig partnerlanden bankinformatie uit te wisselen. Op aandringen van België werd dan ook op 12 september 2011 een aanvullend rapport gepubliceerd waarin geconcludeerd wordt dat het juridisch en reglementair kader in België ter zake voldoet (2). De tweede fase van die « peer review » vindt in het tweede semester van 2012 plaats en heeft betrekking hebben op de manier waarop het juridisch en reglementair kader in België concreet functioneert.

Er werd nog niet vastgelegd welke de gevolgen zullen zijn indien de resultaten van dat onderzoek voor een bepaald land niet bevredigend zouden zijn, maar het is zeer waarschijnlijk dat er nieuwe lijsten zullen worden opgemaakt met Staten die als niet-meewerkend beschouwd worden en dat er sancties zullen worden opgelegd zoals deze die door de G20 in april 2009 in het vooruitzicht werden gesteld.

B. Europese juridische context

De EU-lidstaten hebben hun bevoegdheid inzake directe belastingen behouden, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenlopende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 115 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd van deze samenlopende bevoegdheid slechts op relatief beperkte wijze gebruik gemaakt. Bovendien komt er in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, waarvan IJsland een van de overeenkomstsluitende Staten is, geen enkel artikel van gelijke strekking voor.

(1) Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO : http://www.oecd.org/document/57/0,3746,fr_21571361_44315115_47572985_1_1_1_1,00.html.

(2) Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO : <http://www.oecd.org/dataoecd/59/4/48635669.pdf>.

Dans le domaine de l'assistance administrative en matière fiscale, le Conseil de l'Union européenne a adopté plusieurs directives, dont trois concernent l'échange de renseignements. Ces directives intéressent essentiellement les opérations entre résidents d'États membres différents; les relations entre États membres et États tiers ne sont que peu concernées.

La directive 77/799/CEE du 19 décembre 1977 concerne l'assistance mutuelle des autorités compétentes des États membres dans le domaine des impôts directs. Cette directive prévoit que, en principe, les États membres sont tenus d'échanger toutes les informations susceptibles de leur permettre l'établissement correct des impôts sur le revenu et sur la fortune. Cette obligation ne pèse toutefois sur les États membres qu'à la condition que les informations dont la fourniture est requise puissent être obtenues sur la base de leur législation interne.

La directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 concerne la fiscalité des revenus de l'épargne sous forme de paiements d'intérêts («directive épargne»). Celle-ci vise à garantir que les intérêts alloués dans un État membre à des bénéficiaires effectifs, personnes physiques, qui ont leur résidence fiscale dans un autre État membre soient imposés effectivement selon le droit interne de ce dernier État membre. Pour ce faire, la directive préconise le recours à l'échange automatique d'informations. Dans le cadre de cette directive et en vue d'éviter une fuite des capitaux vers des pays non membres de l'Union européenne, la Commission européenne a conclu des accords avec la Suisse, le Liechtenstein, Saint-Marin, Monaco et Andorre afin que ceux-ci adoptent des mesures équivalentes à celles figurant dans la directive. Parallèlement, chacun des États membres a conclu des accords semblables avec les territoires dépendants ou associés du Royaume-Uni et des Pays-Bas (îles anglo-normandes, île de Man et divers territoires des Caraïbes). Le champ d'application de l'échange automatique d'informations que mettent en place la «directive épargne» et les accords précités est cependant limité en raison du fait que ces instruments juridiques ne visent que les intérêts payés à des personnes physiques.

La directive 77/799/CEE susmentionnée a fait l'objet d'une révision. En effet, la Commission européenne avait présenté le 2 février 2009 une proposition de directive visant à remplacer la directive actuelle en intégrant le standard international, ce qui empêcherait désormais les États membres de se retrancher derrière leur secret bancaire pour refuser de fournir les informations qui leur seraient demandées. La Belgique s'est d'emblée déclarée favorable à cette nouvelle directive qui a été adoptée par le

Inzake de administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden heeft de Raad van de Europese Unie verscheidene richtlijnen aangenomen, waarvan er drie betrekking hebben op de uitwisseling van inlichtingen. Die richtlijnen hebben voornamelijk betrekking op de verrichtingen tussen inwoners van verschillende lidstaten; de betrekkingen tussen lidstaten en derde Staten worden slechts nauwelijks beoogd.

Richtlijn 77/799/EEG van 19 december 1977 heeft betrekking op de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het vlak van de directe belastingen. De richtlijn bepaalt dat de lidstaten in principe verplicht zijn om alle inlichtingen uit te wisselen die hen van nut zouden kunnen zijn voor een correcte vestiging van de belastingen naar het inkomen en naar het vermogen. Die verplichting geldt evenwel enkel voor de lidstaten wanneer de inlichtingen waarvan de mededeling gevraagd wordt, kunnen worden verkregen op grond van hun binnenlandse wetgeving.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de «spaarrichtlijn»). Het doel van die richtlijn is te verzekeren dat de interest die in een lidstaat wordt toegekend aan uiteindelijk gerechtigden die natuurlijke personen zijn en die hun fiscale woonplaats in een andere lidstaat hebben, daadwerkelijk overeenkomstig het binnenlands recht van laatstgenoemde lidstaat belast wordt. De richtlijn raadt aan om daartoe een beroep te doen op de automatische uitwisseling van inlichtingen. In het kader van die richtlijn, en om een kapitaalvlucht naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie te voorkomen, heeft de Europese Commissie akkoorden gesloten met Zwitserland, Liechtenstein, San Marino, Monaco en Andorra opdat die landen maatregelen zouden invoeren van gelijke strekking als die welke opgenomen zijn in de richtlijn. Tegelijkertijd heeft elk van de lidstaten gelijksoortige akkoorden gesloten met de afhankelijke of geassocieerde gebieden van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland (de Kanaaleilanden, het Eiland Man, en verscheidene gebieden in de Caraïben). De werkingssfeer van de automatische uitwisseling van inlichtingen die door de «spaarrichtlijn» en door voornoemde akkoorden wordt ingesteld, blijft evenwel beperkt wegens het feit dat die rechtsinstrumenten slechts de interest beogen die wordt betaald aan natuurlijke personen.

Voormelde richtlijn 77/799/EEG werd herzien. De Europese Commissie had op 2 februari 2009 immers een voorstel voorgelegd van een richtlijn die de huidige richtlijn zou vervangen en de internationale standaard zou opnemen, waardoor de lidstaten zich niet langer konden verschuilen achter hun bankgeheim om de mededeling te weigeren van inlichtingen die hen worden gevraagd. België heeft zich meteen voorstander getoond van deze nieuwe richtlijn, die op 15 februari 2011 door de Raad werd aangenomen.

Conseil le 15 février 2011. La nouvelle directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et abrogeant la directive 77/799/CEE est entrée en vigueur le 11 mars 2011. Les mesures à prendre par chaque État membre en vue de sa transposition sortiront leurs effets au 1er janvier 2013, date à laquelle la directive 77/799/CEE sera effectivement abrogée.

La nouvelle directive contient un chapitre relatif aux relations avec les États tiers, qui permet de transmettre des informations obtenues d'un État tiers à d'autres États membres de l'Union auxquels ces informations pourraient être utiles, à condition qu'un accord avec cet État tiers l'autorise. Inversement, des informations obtenues d'un autre État membre peuvent, à certaines conditions, être transmises à un État tiers.

Enfin, la Commission européenne a adopté le 28 avril 2009 une communication dans laquelle sont recensées les mesures que les États membres devraient prendre pour promouvoir la « bonne gouvernance » dans le domaine fiscal (c'est-à-dire améliorer la transparence et l'échange d'informations et progresser sur la voie de la concurrence loyale en matière fiscale). Elle invite notamment les États membres à opter, dans le cadre de leurs relations bilatérales, pour une approche conforme aux principes de bonne gouvernance.

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence de la Belgique est, dès lors, demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure un accord relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale avec l'Islande. Le présent Protocole est, par ailleurs, conforme aux principes de bonne gouvernance prônés par la Commission. Compte tenu, d'une part, de la couverture par le présent Accord des renseignements détenus par les banques et, d'autre part, de la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union européenne (CJUE) relative à l'article 63 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE), cet accord implique en tout cas que la liberté de circulation des capitaux prévue par l'article 63 du TFUE devra être appliquée complètement avec l'Islande conformément à la jurisprudence de la CJUE. Ceci signifie que les éventuelles restrictions qui trouveraient leur origine dans une législation introduite en Belgique après le 31 décembre 1993 et qui pouvaient être maintenues en raison de l'absence d'échange de renseignements bancaires entre la Belgique et l'Islande devront être levées dans les relations entre la Belgique et l'Islande dès que le présent Protocole sera applicable.

De nieuwe richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van richtlijn 77/799/EEG is op 11 maart 2011 in werking getreden. De maatregelen die elke lidstaat moet nemen om de richtlijn om te zetten, zullen uitwerking hebben op 1 januari 2013, datum waarop richtlijn 77/799/EEG effectief wordt ingetrokken.

Die nieuwe richtlijn omvat een hoofdstuk inzake de betrekkingen met derde landen dat het mogelijk maakt om van derde landen verkregen gegevens, mits zulks krachtens een overeenkomst met een derde land is toegestaan, door te sturen naar andere lidstaten van de Unie voor wie de gegevens van nut kunnen zijn. Omgekeerd kan, onder bepaalde voorwaarden, informatie verkregen van een andere Lidstaat worden doorgegeven aan een derde land.

Tot slot heeft de Europese Commissie op 28 april 2009 een mededeling aangenomen waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de lidstaten zouden moeten nemen ter bevordering van het « goed bestuur » in belastingzaken (zijnde de transparantie en de uitwisseling van inlichtingen verbeteren en verder vooruitgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken). Zij verzoekt met name de lidstaten om in hun bilaterale betrekkingen te kiezen voor een aanpak die in overeenstemming is met de beginselen van goed bestuur.

Binnen de huidige Europese juridische context is de bevoegdheid van België bijgevolg onaangetast gebleven wanneer het gaat om het sluiten van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden met Korea. Dit Protocol is bovendien in overeenstemming met de principes van goed bestuur die door de Commissie worden aanbevolen. Rekening houdend enerzijds met het feit dat dit Akkoord de inlichtingen behandelt die in het bezit zijn van banken, en anderzijds met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) omtrent artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), heeft dit Akkoord in elk geval tot gevolg dat de in artikel 63 van het VWEU vastgelegde vrijheid van verkeer van kapitaal, conform de rechtspraak van het HvJ EU, in zijn totaliteit zal moeten worden toegepast met IJsland. Dit betekent dat de eventuele beperkingen die zouden voortkomen uit een wetgeving die in België werd ingevoerd na 31 december 1993 en die verder behouden konden blijven wegens het ontbreken van een uitwisseling van bankgegevens tussen België en IJsland, zullen moeten worden opgeheven in de betrekkingen tussen België en IJsland zodra dit Protocol van toepassing zal zijn.

C. Impact socio-économique

Ce Protocole, qui est limité à l'échange de renseignements fiscaux sur demande, n'aura aucun impact socio-économique en Belgique.

D. Dispositions techniques

1. Article 1er du Protocole

L'article 1er remplace le texte de l'article 26 (Échange de renseignements) de la Convention de 2000 par le texte du Modèle OCDE relatif à l'échange de renseignements. Grâce à cette modification, la Convention de 2000 est, sur ce point, désormais conforme au standard international d'échange de renseignements bancaires.

Le nouveau paragraphe 1er permet dorénavant d'échanger les renseignements « vraisemblablement pertinents » pour l'application de la Convention elle-même ou de la législation interne relative aux impôts perçus par ou pour le compte des deux États.

La notion de « renseignements vraisemblablement pertinents » remplace celle de « renseignements nécessaires » pour l'application de la législation fiscale. Ceci a pour but d'assurer un échange de renseignements en matière fiscale qui soit le plus large possible tout en indiquant clairement qu'il n'est pas loisible aux États contractants « d'aller à la pêche aux renseignements » ou de demander des renseignements dont il est peu probable qu'ils soient pertinents pour élucider les affaires fiscales d'un contribuable déterminé. Le fait que la pertinence réelle des renseignements ne peut être déterminée qu'après réception de ceux-ci par l'État requérant ne constitue pas une raison suffisante pour que l'État requis soit dispensé de l'obligation de les fournir. Il suffit généralement que des motifs sérieux permettent de penser que ces renseignements sont pertinents en vue de déterminer, établir, appliquer ou percevoir un impôt visé par le présent Protocole.

Par ailleurs, le nouveau paragraphe 1er couvre les « impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants ». Cette formulation diffère quelque peu de celle du Modèle OCDE, qui fait référence aux « impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte des États contractants, de leurs subdivisions politiques ou de leurs collectivités locales ». En raison de cette différence, le gouvernement fédéral belge estimait que seuls les impôts suivants seraient couverts :

C. Sociaal-economische impact

Dit Protocol, dat beperkt is tot de uitwisseling van fiscale inlichtingen, zal op sociaal-economisch vlak geen impact hebben in België.

D. Technische bepalingen

1. Artikel I van het Protocol

Artikel I vervangt de tekst van artikel 26 (Uitwisseling van inlichtingen) van de Overeenkomst van 2000 door de tekst van het OESO-model inzake de uitwisseling van inlichtingen. Door die wijziging wordt de Overeenkomst van 2000, wat dat punt betreft, in overeenstemming gebracht met de internationale standaard inzake uitwisseling van bankgegevens.

De nieuwe paragraaf 1 maakt het voortaan mogelijk om de inlichtingen uit te wisselen die « naar verwachting relevant » zullen zijn voor de toepassing van de Overeenkomst zelf of van de interne wetgeving met betrekking tot belastingen die door of ten behoeve van de twee Staten worden geheven.

Het begrip « inlichtingen die naar verwachting relevant zullen zijn » vervangt het begrip « inlichtingen die noodzakelijk zijn » voor de toepassing van de belastingwetgeving. De bedoeling hiervan is een zo ruim mogelijke uitwisseling van inlichtingen in belastingzaken te garanderen, daarbij duidelijk aangevend dat het de overeenkomstsluitende Staten niet vrij staat om te gaan « hengelen » naar inlichtingen of om inlichtingen te vragen waarvan het weinig waarschijnlijk is dat ze relevant zijn voor de opheldering van de belastingzaken van een welbepaalde belastingplichtige. Het feit dat de werkelijke relevantie van de inlichtingen slechts kan worden vastgesteld nadat de verzoekende partij deze heeft ontvangen is overigens geen voldoende reden om de aangezochte Staat te ontslaan van de plicht om die inlichtingen te verstrekken. Meestal volstaat het dat er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat die inlichtingen relevant zijn voor de vaststelling, de vestiging, de toepassing of de invordering van een belasting die door dit Protocol wordt beoogd.

De nieuwe paragraaf 1 omvat bovendien « de belastingen van elke soort of benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten ». Deze formulering wijkt enigszins af van die van het OESO-Model waarin verwezen wordt naar « belastingen van elke soort en benaming die worden geheven ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten of van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan ». Omwille van dit verschil was de Belgische federale regering van mening dat enkel volgende belastingen betrokken waren :

— les impôts perçus par les États contractants pour leur propre compte; ou

— les impôts perçus par les États contractants pour le compte de leurs subdivisions politiques ou collectivités locales.

Ainsi, les impôts régionaux dont le service est assuré par l'État fédéral belge auraient été couverts. Par contre, les impôts perçus par les régions et communautés elles-mêmes seraient restés en dehors du champ d'application du Protocole.

Dans cette optique, la conclusion du Protocole relevait de la compétence exclusive de l'État fédéral belge. Les entités fédérées n'ont dès lors pas été impliquées dans les négociations. De même, le Protocole n'a été signé que par un représentant du gouvernement de l'État fédéral.

En cherchant à demeurer dans les limites de sa compétence exclusive, l'État fédéral souhaitait que le Protocole entre en vigueur le plus rapidement possible. Le contexte général dans lequel s'inscrit le Protocole (voir point A) nécessitait en effet une action rapide. Or, la conclusion d'un traité mixte demande sensiblement plus de temps que la conclusion d'un traité relevant de la compétence exclusive d'une seule entité en raison des exigences du dispositif mis en place par l'Accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les communautés et les régions relatif aux modalités de conclusion de traités mixtes (*Moniteur belge* du 17 décembre 1996) (1).

(1) Le raisonnement qui a amené le gouvernement fédéral belge à ne pas impliquer les entités fédérées dans la conclusion de traités tels que le présent Protocole avec l'Islande a fait l'objet d'un développement plus détaillé, notamment, dans l'exposé des motifs du *Projet de loi portant assentiment au Second Protocole, fait à Paris le 24 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et l'Australie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu* signée à Canberra le 13 octobre 1977, telle que modifiée par le Protocole signé à Canberra le 20 mars 1984, et adaptant la législation fiscale belge à certaines dispositions dudit Second Protocole (Doc. Sénat, n° 5-962/1 — 2010/2011, pp. 10-13).

— de belastingen die door de overeenkomstsluitende Staten voor eigen rekening geheven worden; of

— de belastingen die door de overeenkomstsluitende Staten geheven worden ten behoeve van hun staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen.

Aldus zouden de gewestbelastingen voor dewelke de Belgische Federale Staat instaat voor de dienst onder het toepassingsgebied gevallen zijn. De belastingen die door de gewesten en gemeenschappen zelf worden geheven zouden daarentegen buiten de werkingssfeer van het Protocol gebleven zijn.

In dat opzicht behoorde het sluiten van het Protocol tot de uitsluitende bevoegdheid van de Federale Staat België. De gefedereerde entiteiten werden dus niet betrokken bij de onderhandelingen. Evenzo werd dit Protocol enkel door een vertegenwoordiger van de regering van de Federale Staat ondertekend.

Terwijl hij binnen de grenzen van zijn uitsluitende bevoegdheid probeerde te blijven, wenste de federale Staat dat het Protocol zo vlug mogelijk in werking zou treden. De algemene context binnen dewelke het Protocol moet gezien worden (zie punt A) vereiste immers een snel optreden. Maar het sluiten van een gemengd verdrag vraagt gevoelig meer tijd dan het sluiten van een verdrag dat onder de uitsluitende bevoegdheid van één entiteit valt. De reden hiervoor dient gezocht in de vereisten die gesteld worden door de regeling die werd ingevoerd door het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen (*Belgisch Staatsblad* van 17 december 1996) (1).

(1) De redenering die de federale regering van België ertoe gebracht heeft om de gefedereerde entiteiten niet te betrekken bij het sluiten van verdragen zoals dit Protocol met IJsland, wordt op meer gedetailleerde wijze uiteengezet in de memorie van toelichting bij het *Wetsontwerp houdende instemming met het Tweede Protocol, gedaan te Parijs op 24 juni 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Australië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen*, ondertekend te Canberra op 13 oktober 1977, zoals gewijzigd door het Protocol, ondertekend te Canberra op 20 maart 1984, en tot aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van voormeld Tweede Protocol (Stuk Senaat, nr. 5-962/1 — 2010/2011, blz. 10-13).

Toutefois, dans le courant de l'année 2010, plusieurs traités analogues reprenant, en ce qui concerne les impôts visés, la même formulation que le présent Protocole ont été soumis pour avis au Conseil d'État. Celui-ci a estimé que la plupart de ces traités constituent des traités mixtes, qui couvrent également les impôts des entités fédérées (1).

Compte tenu de ces avis du Conseil d'État, le Protocole a été soumis au Groupe de travail « Traités mixtes » visé à l'article 3 de l'Accord de coopération du 8 mars 1994 précité. Ce groupe de travail a arrêté le caractère mixte (État fédéral/communautés/régions) du Protocole lors de sa réunion du 26 octobre 2010. Cette proposition de décision a été entérinée le 20 janvier 2011 par la Conférence interministérielle « Politique étrangère » après une procédure écrite.

Le ministère des Finances islandais a été averti du fait que — contrairement à ce qui avait été dit lors de la négociation du Protocole —, on doit maintenant considérer en ce qui concerne la Belgique que les impôts perçus par les subdivisions politiques et collectivités locales sont également couverts par l'échange de renseignements organisé par le nouvel article 26, même s'ils ne sont pas expressément mentionnés au paragraphe 1er. Le ministère des Finances islandais a fait savoir qu'il pouvait se rallier à une telle interprétation de l'expression « États contractants ». Afin d'éviter toute ambiguïté, il a été convenu que ce point sera confirmé par un accord amiable dans le cadre de la procédure prévue à l'article 25 de la Convention de 2000.

En ce qui concerne la Belgique, le nouvel article 26 vise donc tous les impôts, quelle que soit leur nature ou leur dénomination, perçus par l'État fédéral et par les autres niveaux de pouvoir, c'est-à-dire :

— les impôts fédéraux (les quatre impôts sur les revenus, la taxe sur la valeur ajoutée, les droits de douane et d'accises, ...);

(1) Avis 47.964/1 du 25 mars 2010 relatif à l'Avenant à la Convention belgo-luxembourgeoise signé le 16 juillet 2009, avis 48.019/1 du 13 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention belgo-australienne signé le 24 juin 2009, avis 48.020/1 du 13 avril 2010 relatif à l'Avenant à la Convention entre la Belgique et Saint-Marin signé le 14 juillet 2009, avis 48.087/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention belgo-norvégienne signé le 10 septembre 2009, avis 48.088/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention entre la Belgique et Singapour signé le 16 juillet 2009, et avis 48.089/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention entre la Belgique et le Royaume-Uni signé le 24 juin 2009.

Verscheidene soortgelijke verdragen die, wat de beoogde belastingen betreft, op dezelfde manier geformuleerd zijn als dit Protocol, werden in de loop van het jaar 2010 evenwel voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Die heeft geoordeeld dat het merendeel van die verdragen gemengde verdragen zijn, die ook betrekking hebben op de belastingen van de gefedereerde entiteiten (1).

Rekening houdende met die adviezen van de Raad van State werd het Protocol voorgelegd aan de in artikel 3 van het bovenvermelde Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 bedoelde Werkgroep « Gemengde Verdragen ». Die werkgroep heeft op zijn vergadering van 26 oktober 2010 het gemengd karakter (Federale Staat/gemeenschappen/gewesten) van het Protocol vastgelegd. Dit voorstel van beslissing werd op 20 januari 2011 door de Interministeriële Conferentie « Buitenlands Beleid » goedgekeurd na een schriftelijke procedure.

Het ministerie van Financiën van IJsland werd op de hoogte gebracht van het feit dat — in tegenstelling tot wat gezegd werd tijdens de onderhandelingen over het Protocol — er wat België betreft moet van uitgegaan worden dat de belastingen die geheven worden door de staatkundige onderdelen en plaatselijke gemeenschappen eveneens onder de door het nieuwe artikel 26 geregelde uitwisseling van inlichtingen vallen, zelfs indien ze niet uitdrukkelijk vermeld zijn in paragraaf 1. Het ministerie van Financiën van IJsland heeft laten weten dat het met die interpretatie kon instemmen. Om elke onduidelijkheid te vermijden, werd overeengekomen dat dit punt zal bevestigd worden middels een regeling in onderling overleg in het kader van de procedure waarin artikel 25 van de Overeenkomst van 2000 voorziet.

Wat België betreft, beoogt het nieuwe artikel 26 dus alle belastingen, ongeacht hun soort of benaming, die door de Federale Staat en door de andere beleidsniveaus worden geheven, dit wil zeggen :

— de federale belastingen (de vier inkomstenbelastingen, de belasting over de toegevoegde waarde, de douane- en accijnsrechten, enz.);

(1) Advies 47.964/1 van 25 maart 2010 met betrekking tot het op 16 juli 2009 ondertekende Avenant bij de Belgisch-Luxemburgse Overeenkomst, advies 48.019/1 van 13 april 2010 met betrekking tot het op 24 juni 2009 ondertekende Protocol bij de Belgisch-Australische Overeenkomst, advies 48.020/1 van 13 april 2010 met betrekking tot het op 14 juli 2009 ondertekende Avenant bij de Overeenkomst tussen België en San Marino, advies 48.087/1 van 29 april 2010 met betrekking tot het op 10 september 2009 ondertekende Protocol bij de Belgisch-Noorse Overeenkomst, advies 48.088/1 van 29 april 2010 met betrekking tot het op 16 juli 2009 ondertekende Protocol bij de Overeenkomst tussen België en Singapore, en advies 48.089/1 van 29 april 2010 met betrekking tot het op 24 juni 2009 ondertekende Protocol bij de Overeenkomst tussen België en het Verenigd Koninkrijk.

— les impôts, taxes, ..., locaux et régionaux dont le service est assuré par l'État fédéral (par exemple les centimes additionnels, les droits de succession, ...);

— tous les impôts, taxes, ..., perçus directement par les entités fédérées ou les pouvoirs locaux (par exemple le précompte immobilier perçu par la Région flamande, la taxe sur les jeux et paris perçue par la Région wallonne, ...).

Bien que le champ d'application de ce Protocole s'étende aux impôts perçus par ou pour le compte de différents niveaux de pouvoir (fédéral, régions et communautés), la communication avec l'État partenaire, en ce qui concerne l'échange de renseignements pour tous les impôts visés, se fera via un seul point de contact (central). L'organisation et le fonctionnement concret de ce point de contact, ainsi que la collaboration entre ce point de contact et tous les niveaux de pouvoir concernés, font l'objet d'un accord de coopération dont le contenu est actuellement en cours d'élaboration. Cet accord de coopération portera non seulement sur les renseignements échangés dans le cadre d'un traité ou accord bilatéral (convention préventive de la double imposition ou accord d'échange de renseignements fiscaux) mais règlera également l'échange d'informations dans le cadre de la directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et dans le cadre de la Convention multilatérale concernant l'assistance administrative mutuelle en matière fiscale de l'OCDE et du Conseil de l'Europe.

Le nouveau paragraphe 2 reprend les dispositions relatives à la confidentialité des renseignements qui, pour l'essentiel, étaient déjà contenues dans le paragraphe 1er de l'article 26 de la Convention de 2000.

La manière dont les renseignements reçus par un État sont tenus secrets est en principe déterminée conformément aux règles en vigueur pour les renseignements obtenus par cet État en application de sa législation interne.

Il est stipulé que les personnes et autorités auxquelles les renseignements peuvent être communiqués ne sont habilitées à en faire usage qu'en vue de l'exercice de leur mission. Elles sont toutefois autorisées à révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements.

Les renseignements reçus par un État peuvent être communiqués à des personnes ou autorités autres que celles mentionnées lorsque cette possibilité est prévue par la législation des deux États et si l'autorité compétente de l'État qui fournit les renseignements autorise cette communication.

— de plaatselijke en gewestelijke belastingen, taksen, enz., voor dewelke de Federale Staat instaat voor de dienst (bijvoorbeeld de opcentiemen, de successierechten, enz.);

— alle belastingen, taksen, ..., die rechtstreeks door de gefedereerde entiteiten of lokale overheden geheven worden (bijvoorbeeld de onroerende voorheffing die door het Vlaams Gewest geheven wordt, de belasting op de spelen en weddenschappen die door het Waals Gewest geheven wordt, enz.).

Ondanks het feit dat het toepassingsgebied van dit Protocol zich uitstrekt tot belastingen geheven door of voor rekening van verschillende bestuursniveaus (federaal, gewesten en gemeenschappen) zal de communicatie met de partnerstaat wat betreft de uitwisseling van inlichtingen van alle beoogde belastingen verlopen via één enkel (centraal) contactpunt. De organisatie en concrete werking van dit contactpunt, alsook de samenwerking tussen dit contactpunt en alle betrokken bestuursniveaus, maken het voorwerp uit van een samenwerkingsakkoord waarvan de inhoud op dit ogenblik wordt uitgewerkt. Dit samenwerkingsakkoord zal niet enkel slaan op inlichtingen die worden uitgewisseld in het kader van een bilateraal verdrag of akkoord (verdrag ter vermijding van dubbele belasting of akkoord inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen) maar ook de gegevensuitwisseling regelen die gebeurt in het kader van de richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en in het kader van het Multilateraal Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden van de OESO en de Raad van Europa.

De nieuwe paragraaf 2 herneemt de bepalingen die betrekking hebben op de geheimhouding van de inlichtingen en die reeds grotendeels waren opgenomen in paragraaf 1 van artikel 26 van de Overeenkomst van 2000.

De wijze waarop de door een Staat ontvangen inlichtingen geheim worden gehouden wordt in principe bepaald overeenkomstig de regels die gelden voor de inlichtingen die door die Staat zijn verkregen onder toepassing van zijn binnenlandse wetgeving.

Er is bepaald dat de personen en de autoriteiten aan wie de inlichtingen mogen worden verstrekt die inlichtingen enkel mogen gebruiken met het oog op het uitoefenen van hun opdracht. Ze mogen die inlichtingen evenwel kenbaar maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen.

De door een Staat ontvangen inlichtingen mogen aan andere dan de genoemde personen of autoriteiten worden medegedeeld wanneer zulks door de wetgeving van beide Staten is toegestaan en indien de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt daar de toestemming voor geeft.

Le paragraphe 3 est analogue au paragraphe 2 de la Convention de 2000 et traite de certaines limitations à l'échange de renseignements en faveur de l'État requis. L'État requis n'est notamment pas obligé de fournir des renseignements qu'il ne pourrait pas obtenir pour son propre usage sur la base de sa législation ou dans le cadre normal de sa pratique administrative.

Sur la base du nouveau paragraphe 4, l'État requis doit utiliser les moyens dont il dispose en matière de collecte de renseignements, même si ces renseignements ne sont utiles qu'à l'autre État. Ce nouveau paragraphe n'engendre aucune obligation nouvelle pour la Belgique car la pratique belge, comme celle de la plupart des États membres de l'OCDE, était déjà conforme à ces règles.

Le paragraphe 5 permet l'échange de renseignements spécifiques, notamment des renseignements bancaires, alors même que la législation fiscale ou la pratique administrative d'un État contractant n'autorise pas la collecte et la fourniture des renseignements en question. Ce paragraphe correspond au paragraphe 5 de l'article 26 du Modèle OCDE, la seule différence étant qu'il est étendu aux renseignements relatifs à un trust ou une fondation.

La deuxième phrase du paragraphe 5 stipule par ailleurs que l'administration fiscale de l'État requis, en vue de fournir les renseignements demandés conformément au paragraphe 5, a le pouvoir d'obtenir des renseignements, de procéder à des enquêtes et d'entendre des tiers ou des contribuables et ce nonobstant toute disposition contraire de sa législation fiscale interne. Cette disposition a été ajoutée au Protocole à la demande de la Belgique, à un moment où le Parlement n'avait encore adopté aucune décision concernant la levée du secret bancaire en droit interne. Compte tenu de l'entrée en vigueur le 1er juillet 2011 de l'article 55 de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses (1), cette disposition n'est en principe plus nécessaire. L'article 322 du Code des impôts sur les revenus 1992, tel que modifié par l'article 55 de la loi susmentionnée, permet en effet expressément à l'administration de réclamer auprès des établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne tout renseignement pouvant être utile pour déterminer le montant des revenus imposables d'un contribuable lorsque ces renseignements sont demandés par un État étranger conformément aux dispositions relatives à l'échange de renseignements d'une convention préventive de la double imposition applicable et garantissant la réciprocité.

Paragraaf 3 is analoog aan paragraaf 2 van de Overeenkomst van 2000 en handelt over sommige beperkingen ten gunste van de aangezochte Staat bij de uitwisseling van inlichtingen. De aangezochte Staat is met name niet verplicht om inlichtingen te verstrekken die hij volgens zijn wetgeving of in de normale gang van zijn administratieve praktijk niet zou kunnen verkrijgen voor zijn eigen doeleinden.

Op grond van de nieuwe paragraaf 4 moet de aangezochte Staat de middelen aanwenden waarover hij inzake het inwinnen van inlichtingen beschikt, zelfs als die inlichtingen enkel van nut zijn voor de andere Staat. Die nieuwe paragraaf brengt voor België geen nieuwe verplichtingen mee want, zoals dat het geval is voor de meeste OESO-lidstaten, was de Belgische praktijk reeds in overeenstemming met die regels.

Paragraaf 5 maakt de uitwisseling van welbepaalde inlichtingen, meer bepaald bankgegevens, mogelijk, zelfs wanneer de belastingwetgeving of de administratieve praktijk van een overeenkomstsluitende Staat niet toestaat dat bewuste inlichtingen ingewonnen en verstrekt worden. Die paragraaf stemt overeen met paragraaf 5 van artikel 26 van het OESO-model met als enig verschil dat hij wordt uitgebreid tot inlichtingen die betrekking hebben op een trust of een stichting.

De tweede zin van paragraaf 5 bepaalt overigens dat de belastingadministratie van de aangezochte Staat, teneinde de gevraagde inlichtingen overeenkomstig paragraaf 5 te kunnen meedelen, de bevoegdheid heeft om inlichtingen te verkrijgen, om een onderzoek in te stellen en om derden of belastingplichtigen te verhoren, en dit niettegenstaande elke andersluidende bepaling in zijn interne belastingwetgeving. Deze bepaling werd in het Protocol bijgeschreven op vraag van België, op een tijdstip waarop het Parlement nog geen beslissing genomen had aangaande de opheffing van het bankgeheim in het intern recht. Gelet op de inwerkingtreding op 1 juli 2011 van artikel 55 van de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen (1) is die bepaling in principe niet langer nodig. Artikel 322 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, zoals gewijzigd door artikel 55 van voormelde wet staat de administratie immers uitdrukkelijk toe om bij bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen alle inlichtingen op te vragen die van nut kunnen zijn voor de vaststelling van het bedrag van de belastbare inkomsten van een belastingplichtige wanneer een buitenlandse Staat om die inlichtingen vraagt conform de bepalingen met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen van een van toepassing zijnde dubbelbelastingverdrag dat wederkerigheid garandeert.

(1) *Moniteur belge* du 6 mai 2011, 1re édition, p. 26576.

(1) *Belgisch Staatsblad* van 6 mei 2011, 1e editie, blz. 26576.

À l'inverse, le paragraphe 5 permet également à l'autorité compétente belge de recevoir des renseignements bancaires d'Islande afin de soumettre un contribuable à l'impôt belge. À cet égard, l'administration devra naturellement respecter les procédures de droit interne, en particulier les dispositions de l'article 322, § 2, 3e alinéa, et de l'article 333/1, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 insérés par la loi susmentionnée du 14 avril 2011.

Par ailleurs, dans plusieurs avis concernant des accords analogues, le Conseil d'État a attiré l'attention sur deux imperfections linguistiques dans les versions néerlandaise et française du paragraphe 5 du nouvel article relatif à l'échange de renseignements introduit par ces accords. Ces imperfections ont trait à la traduction des expressions «*person acting in [...] a fiduciary capacity*» et «*ownership interests in a person*» qui figurent également dans la version signée en anglais du présent Protocole.

La version néerlandaise du Protocole a été adaptée suite à ces avis (1). On notera que les versions française et néerlandaise du présent Protocole n'ont que la valeur d'une traduction.

L'attention est attirée sur le fait que, pour l'interprétation des expressions précitées, il convient de suivre les commentaires OCDE sur l'article 26 du Modèle de convention (n° 19.10 et suivants).

2. Article II du Protocole

L'article II fixe l'entrée en vigueur et la prise d'effet du nouvel article 26.

Chaque État contractant notifiera par la voie diplomatique à l'autre État contractant l'accomplissement des procédures requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du présent Protocole. Du côté belge, cette notification interviendra dès que le Protocole pourra être ratifié. Compte tenu du caractère mixte du Protocole, il sera nécessaire d'obtenir l'assentiment du Parlement fédéral et des Parlements communautaires et régionaux.

(1) Ces avis sont commentés en détail dans l'exposé des motifs du *Projet de loi portant assentiment au Second Protocole, fait à Paris le 24 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et l'Australie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu signée à Canberra le 13 octobre 1977, telle que modifiée par le Protocole signé à Canberra le 20 mars 1984, et adaptant la législation fiscale belge à certaines dispositions dudit Second Protocole* (Doc. Sénat, n° 5-962/1 — 2010/2011, pp. 15-16).

Omgekeerd stelt paragraaf 5 ook de Belgische bevoegde autoriteit in de mogelijkheid om bankinlichtingen uit IJsland te verkrijgen met het doel een belastingplichtige aan de Belgische belasting te onderwerpen. Wat dat betreft zal de administratie uiteraard de internrechtelijke procedures moeten naleven, meer bepaald de bepalingen van artikel 322, § 2, 3e alinea, en van artikel 333/1, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 die werden toegevoegd door voornoemde wet van 14 april 2011.

Voor het overige heeft de Raad van State in een aantal adviezen betreffende soortgelijke akkoorden de aandacht gevestigd op twee taalkundige onvolkomenheden in de Nederlandse en Franse versies van paragraaf 5 van het door die akkoorden ingevoerde nieuwe artikel inzake uitwisseling van inlichtingen, met name wat betreft de vertaling van de uitdrukkingen «*person acting in [...] a fiduciary capacity*» en «*ownership interests in a person*» die in de in het Engels gestelde ondertekende versie van dit Protocol ook zijn opgenomen.

De Nederlandse versie van het Protocol werd ingevolge die adviezen aangepast (1). Er wordt nog opgemerkt dat de Franse en Nederlandse versies van dit Protocol slechts de waarde van een vertaling hebben.

De aandacht wordt erop gevestigd dat men zich voor de interpretatie van de bovenvermelde uitdrukkingen moet richten op de OESO-Commentaar ter zake van artikel 26 van het Modelverdrag (nr. 19.10 en volgende).

2. Artikel II van het Protocol

Artikel II regelt de inwerkingtreding en de uitvoering van het nieuwe artikel 26.

Elk van de overeenkomstsluitende Staten stelt de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg in kennis van de voltooiing van de procedures die door zijn wetgeving voor de inwerkingtreding van dit Protocol vereist zijn. Van Belgische kant zal die kennisgeving gebeuren zodra het Protocol bekrachtigd zal kunnen worden. Rekening houdend met het gemengd karakter van het Protocol, zal zulks de goedkeuring vereisen van het Federaal Parlement en van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen.

(1) Deze adviezen zijn op gedetailleerde wijze besproken in de memorie van toelichting bij het *Wetsontwerp houdende instemming met het Tweede Protocol, gedaan te Parijs op 24 juni 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Australië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen, ondertekend te Canberra op 13 oktober 1977, zoals gewijzigd door het Protocol, ondertekend te Canberra op 20 maart 1984, en tot aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van voormeld Tweede Protocol* (Stuk Senaat, nr. 5-962/1 — 2010/2011, blz. 15-16).

Le Protocole entrera en vigueur à la date de la deuxième de ces notifications et ses dispositions seront applicables :

— aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;

— aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;

— à tous les autres impôts perçus par ou pour le compte des États contractants et qui sont dus au titre d'événements imposables se produisant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

Sur la base de ces dispositions, le nouvel article 26 est également applicable aux renseignements préexistants à l'entrée en vigueur ou à la prise d'effet du Protocole, à condition qu'ils soient fournis après l'entrée en vigueur du Protocole et qu'ils se rapportent à une période imposable ou un événement imposable auquel l'article 26 est applicable conformément à l'article II du Protocole.

L'ancien article 26 de la Convention de 2000 continue en principe à exister et à s'appliquer :

— aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement avant le 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;

— aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant avant le 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

3. Article III du Protocole

Le Protocole fait partie intégrante de la Convention de 2000 et restera par conséquent en vigueur aussi longtemps que cette Convention elle-même sera en vigueur.

*
* *

Le gouvernement estime que le Protocole qui est soumis à votre assentiment offre une solution satisfai-

Het Protocol zal in werking treden op de datum van de tweede van deze kennisgevingen en de bepalingen ervan zullen van toepassing zijn :

— met betrekking tot bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;

— met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die beginnen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;

— met betrekking tot alle andere belastingen die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten en die verschuldigd zijn ter zake van belastbare feiten die zich voordoen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden.

Op grond van die bepalingen is het nieuwe artikel 26 ook van toepassing op inlichtingen die reeds vóór de inwerkingtreding of de uitwerking van het Protocol bestonden, op voorwaarde dat ze na de inwerkingtreding van het Protocol werden verstrekt en dat ze betrekking hebben op een belastbaar tijdperk of belastbaar feit waarop het nieuwe artikel 26 overeenkomstig artikel II van het Protocol van toepassing is.

Het oude artikel 26 van de Overeenkomst van 2000 blijft in principe bestaan en is verder van toepassing :

— met betrekking tot bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vóór 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;

— met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die beginnen vóór 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;

3. Artikel III van het Protocol

Het Protocol maakt een integrerend deel uit van de Overeenkomst van 2000 en blijft derhalve van kracht zolang die Overeenkomst zelf van kracht blijft.

*
* *

De regering is van oordeel dat het Protocol dat aan uw instemming wordt voorgelegd een toereikende

sante en ce qui concerne l'assistance administrative en matière fiscale entre la Belgique et l'Islande.

Le gouvernement vous propose par conséquent de donner rapidement votre assentiment à ce Protocole afin qu'il puisse entrer en vigueur dans les plus brefs délais.

*Le vice-premier ministre
et ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDEERS.

Le ministre des Finances,

Koen GEENS.

oplossing biedt voor de administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden tussen België en IJsland.

De regering stelt u bijgevolg voor snel met dit Protocol in te stemmen opdat het zo spoedig mogelijk in werking zou kunnen treden.

*De vice-eersteminister
en minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDEERS.

De minister van Financiën,

Koen GEENS.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et de Notre ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et Notre ministre des Finances sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 7 mai 2013.

ALBERT

Par le Roi :

*Le vice-premier ministre
et ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDERS.

Le ministre des Finances,

Koen GEENS.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en van Onze minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Onze minister van Financiën zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 7 mei 2013.

ALBERT

Van Koningswege :

*De vice-eersteminister
en minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDERS.

De minister van Financiën,

Koen GEENS.

TRADUCTION PROTOCOLE

modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000.

LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE

ET

LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE,

DÉSIREUX de modifier la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000 (ci-après dénommée «la Convention»),

Sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE 1er

Le texte de l'article 26 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

«1. Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'administration ou l'application de la législation interne relative aux impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1er et 2.

2. Les renseignements reçus en vertu du paragraphe 1er par un État contractant sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet État et ne sont communiqués qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement des impôts mentionnés au paragraphe 1er, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts, ou par le contrôle de ce qui précède. Ces personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements. Nonobstant ce qui précède, les renseignements reçus par un État contrac-

VERTALING PROTOCOL

tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000.

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË

EN

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK IJSLAND,

WENSENDE de Overeenkomst te wijzigen tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000 (hierna te noemen «de Overeenkomst»),

Zijn het volgende overeengekomen :

ARTIKEL I

De tekst van artikel 26 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst :

«1. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zullen zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2.

2. De door een overeenkomstsluitende Staat ingevolge paragraaf 1 verkregen inlichtingen worden op dezelfde wijze geheim gehouden als inlichtingen die onder de nationale wetgeving van die Staat zijn verkregen en worden alleen ter kennis gebracht van personen of autoriteiten (daaronder begrepen rechterlijke instanties en administratieve lichamen) die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van de in paragraaf 1 bedoelde belastingen, bij de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van die belastingen, bij de beslissing in beroepszaken die betrekking hebben op die belastingen, of bij het toezicht daarop. Deze personen of autoriteiten gebruiken die inlichtingen slechts voor die doeleinden. Zij mogen deze inlichtingen kenbaar maken tijdens openbare rechtszittingen of in rech-

PROTOCOL

amending the Convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Brussels on 23 May 2000.

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ICELAND,

Desiring to amend the Convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Brussels on 23 May 2000, (hereinafter referred to as «the Convention»),

Have agreed as follows :

ARTICLE I

The text of Article 26 of the Convention is deleted and replaced by the following :

«1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is foreseeably relevant for carrying out the provisions of this Convention or to the administration or enforcement of the domestic laws concerning taxes of every kind and description imposed by or on behalf of the Contracting States, insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Convention. The exchange of information is not restricted by Articles 1 and 2.

2. Any information received under paragraph 1 by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, the determination of appeals in relation to the taxes referred to in paragraph 1, or the oversight of the above. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions. Notwithstanding the foregoing, information received by a Contracting State may be used for other purposes when such information may be used

tant peuvent être utilisés à d'autres fins lorsque cette possibilité résulte des lois des deux États et lorsque l'autorité compétente de l'État qui fournit les renseignements autorise cette utilisation.

3. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un État contractant l'obligation :

(a) de prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative ou à celles de l'autre État contractant;

(b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre État contractant;

(c) de fournir des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.

4. Si des renseignements sont demandés par un État contractant conformément aux dispositions du présent article, l'autre État contractant utilise les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés, même s'il n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales. L'obligation qui figure dans la phrase précédente est soumise aux limitations prévues au paragraphe 3 du présent article sauf si ces limitations sont susceptibles d'empêcher un État contractant de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci ne présentent pas d'intérêt pour lui dans le cadre national.

5. Les dispositions du paragraphe 3 du présent article ne peuvent en aucun cas être interprétées comme permettant à un État contractant de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque, un autre établissement financier, un trust, une fondation, un mandataire ou une personne agissant en tant qu'agent ou fiduciaire ou parce que ces renseignements se rattachent aux droits de propriété d'une personne. En vue d'obtenir ces renseignements, l'administration fiscale de l'État contractant requis a le pouvoir de demander la communication de renseignements et de procéder à des investigations et à des auditions nonobstant toute disposition contraire de sa législation fiscale interne. »

terlijke beslissingen. Niettegenstaande het vooraangaande, mogen de inlichtingen die door een overeenkomstsluitende Staat zijn ontvangen voor andere doeleinden worden gebruikt indien ze overeenkomstig de wetgeving van beide Staten voor die andere doeleinden mogen worden gebruikt en indien de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt, de toestemming geeft voor dat gebruik.

3. In geen geval mogen de bepalingen van de paragrafen 1 en 2 aldus worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat de verplichting opleggen :

(a) administratieve maatregelen te nemen die afwijken van de wetgeving en de administratieve praktijk van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;

(b) inlichtingen te verstrekken die niet verkrijgbaar zijn volgens de wetgeving of in de normale gang van de administratieve werkzaamheden van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;

(c) inlichtingen te verstrekken die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.

4. Wanneer op basis van de bepalingen van dit artikel door een overeenkomstsluitende Staat om inlichtingen is verzocht, gebruikt de andere overeenkomstsluitende Staat de middelen waarover hij beschikt om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen, zelfs al heeft die andere Staat die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden. De verplichting die in de vorige zin is vervat, is onderworpen aan de beperkingen waarin paragraaf 3 van dit artikel voorziet, maar die beperkingen mogen in geen geval aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel omdat die Staat geen binnenlands belang heeft bij die inlichtingen.

5. In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 3 van dit artikel aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan om het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat de inlichtingen in het bezit zijn van een bank, een andere financiële instelling, een trust, een stichting, een gevolmachtigde of een persoon die werkzaam is in de hoedanigheid van een vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon of omdat de inlichtingen betrekking hebben op eigenbelangen in een persoon. Teneinde zulke inlichtingen te verkrijgen heeft de belastingadministratie van de aangezochte overeenkomstsluitende Staat de bevoegdheid om te vragen inlichtingen kenbaar te maken en om een onderzoek en verhoren in te stellen, niettegenstaande andersluidende bepalingen in de binnenlandse belastingwetgeving van die Staat. »

for such other purposes under the laws of both States and the competent authority of the supplying State authorises such use.

3. In no case shall the provisions of paragraphs 1 and 2 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation :

(a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;

(b) to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;

(c) to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (ordre public).

4. If information is requested by a Contracting State in accordance with the provisions of this Article, the other Contracting State shall use its information gathering measures to obtain the requested information, even though that other State may not need such information for its own tax purposes. The obligation contained in the preceding sentence is subject to the limitations of paragraph 3 of this Article but in no case shall such limitations be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because it has no domestic interest in such information.

5. In no case shall the provisions of paragraph 3 of this Article be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because the information is held by a bank, other financial institution, trust, foundation, nominee or person acting in an agency or a fiduciary capacity or because it relates to ownership interests in a person. In order to obtain such information the tax administration of the requested Contracting State shall have the power to ask for the disclosure of information and to conduct investigations and hearings notwithstanding any contrary provisions in its domestic tax laws. »

ARTICLE II

Chaque État contractant notifiera, par la voie diplomatique, à l'autre État contractant l'accomplissement des procédures requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du présent Protocole. Le Protocole entrera en vigueur à la date de la seconde de ces notifications et ses dispositions seront applicables :

a) aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;

b) aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;

c) en ce qui concerne les autres impôts perçus par ou pour le compte des États contractants, à tout autre impôt dû au titre d'événements imposables se produisant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

ARTICLE III

Le présent Protocole, qui fait partie intégrante de la Convention, restera en vigueur aussi longtemps que la Convention reste en vigueur et s'appliquera aussi longtemps que la Convention elle-même est applicable.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Bruxelles, le 15 septembre 2009, en double exemplaire, en langue anglaise.

ARTIKEL II

Elk van de overeenkomstsluitende Staten stelt de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg in kennis van de voltooiing van de procedures die door zijn wetgeving voor de inwerkingtreding van dit Protocol is vereist. Het Protocol zal in werking treden op de datum van de laatste van deze kennisgevingen en de bepalingen ervan zullen van toepassing zijn :

a) met betrekking tot de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden;

b) met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden;

c) met betrekking tot alle andere belastingen geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, op elke andere belasting die verschuldigd is ter zake van belastbare feiten die zich voordoen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden.

ARTIKEL III

Dit Protocol, dat een integrerend deel van de Overeenkomst uitmaakt, zal van kracht blijven zolang de Overeenkomst van kracht blijft en zal van toepassing zijn zolang de Overeenkomst zelf van toepassing is.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd door hun respectieve regeringen, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Brussel, op 15 september 2009, in de Engelse taal.

ARTICLE II

Each of the Contracting States shall notify the other Contracting State, through diplomatic channels, of the completion of the procedures required by its law for the bringing into force of this Protocol. The Protocol shall enter into force on the date of the later of these notifications and its provisions shall have effect :

a) with respect to taxes due at source on income credited or payable on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force;

b) with respect to other taxes charged on income of taxable periods beginning on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force;

c) with respect to any other taxes imposed by or on behalf of the Contracting States, on any other tax due in respect of taxable events taking place on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force.

ARTICLE III

This Protocol, which shall form an integral part of the Convention, shall remain in force as long as the Convention remains in force and shall apply as long as the Convention itself is applicable.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorised thereto by their respective governments, have signed this Protocol.

DONE in duplicate at Brussels, on this 15th day of September 2009, in the English language.

**AVANT-PROJET DE LOI
SOUMIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi portant assentiment au Protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000, sortira son plein et entier effet.

*
* *

**VOORONTWERP VAN WET
VOOR ADVIES VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000, zal volkomen gevolg hebben.

*
* *

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 52.790/3
DU 21 FÉVRIER 2013

Le 23 janvier 2013, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Affaires étrangères à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi « portant assentiment au protocole, fait à Bruxelles le 15 septembre 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 23 mai 2000 ».

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 5 février 2013. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jan Smets et Bruno Seutin, conseillers d'État, Jan Velaers et Lieven Denys, assesseurs, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Anja Somers, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 21 février 2013.

*
* *

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique (1) et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de porter assentiment à un protocole modifiant la Convention de double imposition avec l'Islande en ce qui concerne l'échange de renseignements en matière fiscale (2).

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

3. Le 26 octobre 2010, le Groupe de travail Traités mixtes, institué par l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les communautés et les régions « relatif aux modalités de conclusion des traités mixtes », a considéré qu'il s'agit d'un traité mixte (3).

4. Le nouvel article 26, paragraphe 1er, de la Convention de double imposition (article 1er du Protocole) dispose :

(traduction) « Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'administration ou l'application de la législation interne relative

(1) S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

(2) Protocole « *amending the convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Brussels on 23 May 2000* », fait à Bruxelles le 15 septembre 2009.

(3) Des courriers du 20 janvier 2011 confirment que la Conférence interministérielle de la Politique étrangère (CIPE) a approuvé le rapport du Groupe de Travail Traités mixtes dans le cadre d'une procédure écrite.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 52.790/3
VAN 21 FEBRUARI 2013

Op 23 januari 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Buitenlandse Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet « houdende instemming met het Protocol, gedaan te Brussel op 15 september 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek IJsland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 23 mei 2000 ».

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 5 februari 2013. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamervoorzitter, Jan Smets en Bruno Seutin, staatsraden, Jan Velaers en Lieven Denys, assessoren, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Anja Somers, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 21 februari 2013.

*
* *

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond (1), alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe instemming te verlenen met een protocol tot wijziging van het Dubbelbelastingverdrag met IJsland op het vlak van de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (2).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten « over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen », heeft op 26 oktober 2010 geoordeeld dat het om een gemengd verdrag gaat (3).

4. Het nieuwe artikel 26, paragraaf 1, van het Dubbelbelastingverdrag (artikel 1 van het Protocol) luidt :

(vertaling) « De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zullen zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van

(1) Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder « rechtsgrond » de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

(2) Protocol « *amending the convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Brussels on 23 May 2000* », gedaan te Brussel op 15 september 2009.

(3) De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen, wat bij brieven van 20 januari 2011 is bevestigd.

aux impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1er et 2.»

L'article 1er de la Convention définit le champ d'application personnel, à savoir les «personnes qui sont des résidents d'un État contractant ou des deux États contractants», tandis que l'article 2 détermine les impôts auxquels s'applique la Convention. Il s'agit des «impôts sur le revenu et sur la fortune perçus pour le compte d'un État contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception» (paragraphe 1er de l'article). Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention en Belgique sont l'impôt des personnes physiques, l'impôt des sociétés, l'impôt des personnes morales, l'impôt des non-résidents et la contribution complémentaire de crise, chaque fois «y compris les précomptes, les centimes additionnels auxdits impôts et précomptes, ainsi que les taxes additionnelles à l'impôt des personnes physiques» (paragraphe 3 de l'article).

Le nouveau régime en matière d'échange de renseignements avec l'Islande est toutefois général et n'est donc pas limité aux personnes visées à l'article 1er de la Convention et aux impôts visés à l'article 2 de la Convention. En outre, des informations peuvent également être demandées à une autorité compétente «même [si cette autorité] n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales» (nouvel article 26, paragraphe 4, de la Convention). L'État auquel les informations sont demandées est tenu d'utiliser «les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés» (*idem*).

5. Eu égard à ce qui précède, la question se pose de savoir qui devra donner exécution en Belgique à une demande de renseignements émanant d'une autorité compétente de l'Islande.

Il résulte de l'article 3, paragraphe 1er, g), de la convention que, par «autorité compétente» on entend, en Belgique, «le ministre des Finances ou son représentant autorisé». S'agissant d'un traité mixte, la compétence ne se trouve pas ainsi exclusivement attribuée au ministre des Finances fédéral (ou à son représentant autorisé), mais peut aussi l'être à un ministre des Finances d'une entité fédérée.

Il est par conséquent recommandé de prévoir un mécanisme et un organe de coordination internes propres à la Belgique, afin de permettre aux autorités compétentes de l'Islande de savoir à qui il faut adresser une demande de renseignements et à l'État fédéral, aux communautés et aux régions, de déterminer de quelle manière il y a lieu de donner suite à une demande concrète. Le Conseil d'État préconise dès lors de conclure à ce sujet un accord de coopération au sens de l'article 92bis de la loi spéciale du 8 août 1980 «de réformes institutionnelles» (1).

Le greffier,

A. GOOSSENS.

Le président,

J. BAERT.

de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2.»

In artikel 1 van het Verdrag wordt het personele toepassingsgebied omschreven, namelijk «personen die inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten», terwijl in artikel 2 de belastingen worden bepaald waarop het Verdrag van toepassing is. Het gaat om «belastingen naar het inkomen en naar het vermogen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van een overeenkomstsluitende Staat, van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan» (paragraaf 1 van het artikel). De bestaande belastingen waarop het Verdrag in België van toepassing is, zijn de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting, de belasting van niet-inwoners en de aanvullende crisisbijdrage, telkens «met inbegrip van de voorheffingen, de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende belastingen op de personenbelasting» (paragraaf 3 van het artikel).

De nieuwe regeling inzake de uitwisseling van inlichtingen met IJsland is evenwel algemeen en is dus niet beperkt tot de personen bedoeld in artikel 1 van het Verdrag en tot de belastingen vermeld in artikel 2 van het Verdrag. Bovendien kunnen ook inlichtingen worden gevraagd aan een bevoegde autoriteit «zelfs al heeft [die autoriteit] die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden» (nieuw artikel 26, paragraaf 4, van het Verdrag). De Staat aan wie de inlichtingen zijn gevraagd, dient gebruik te maken van «de middelen waarover hij beschikt om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen» (*idem*).

5. Gelet op wat voorafgaat rijst de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van IJsland.

Uit artikel 3, paragraaf 1, g), van het Verdrag volgt dat in België onder «bevoegde autoriteit» wordt verstaan «Minister van Financiën of zijn bevoegde vertegenwoordiger». Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, is de bevoegdheid daarmee niet exclusief aan de federale minister van Financiën (of zijn bevoegde vertegenwoordiger) toegewezen, maar kan het ook om een deelstatelijke minister van Financiën gaan.

Daarom verdient het aanbeveling om op het intern-Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van IJsland weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de Federale Staat, de gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de gewesten voorgenoemen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting».

De griffier,

A. GOOSSENS.

De voorzitter,

J. BAERT.

(1) Comparer avec l'article 1^{er}bis de la loi spéciale du 16 janvier 1989 «relative au financement des communautés et des régions», et avec l'accord de coopération du 7 décembre 2001 «entre l'État fédéral et les régions relatif à l'échange d'informations dans le cadre de l'exercice de leurs compétences fiscales et aux procédures de concertation concernant l'applicabilité technique des modifications aux impôts régionaux projetées par les régions et l'applicabilité technique de l'instauration par les régions de réductions ou d'augmentations générales de l'impôt des personnes physiques dû».

(1) Vergelijk met artikel 1bis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 «betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten» en het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 «tussen de Federale Staat en de gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de gewesten voorgenoemen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting».